

Sygn. akt IC 199/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2015 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marzena Studzińska

Protokolant: Paulina Szkutnik

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2015 roku w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z powództwa B. Z.

przeciwko J. Z.

o zachówek

I. zasądza od pozwanego J. Z. na rzecz powódki B. Z. kwotę 60 301,00 złotych (sześćdziesiąt tysięcy trzysta jeden złotych 00/100) wraz ustawowymi odsetkami od dnia 22 listopada 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7 786,59 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 199/14

UZASADNIENIE

Powódka B. Z. wniosła o zasądzenie od pozwanego J. Z. kwoty 60 301 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 listopada 2013 roku tytułem zachowku oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że postanowieniem z dnia 31 października 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II Ca 389/13 Sąd Okręgowy w (...)zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w (...)z dnia 31 grudnia 2009 r. wydane w sprawie sygn. akt I Ns 621/09 w ten sposób, że stwierdził, iż spadek po A. P. na podstawie testamentu własnoręcznego z 8 lipca 2004 roku nabyli wnuk J. Z. w (...)części i wnuk A. T. w (...)części. Powódka wskazała, że w przypadku dziedziczenia ustawowego dziedziczyłyby, jako wnuczka po zmarłej A. P., udział wynoszący (...)części spadku, a zatem przypadający jej zachówek wynosi połowę wartości udziału w spadku, tj. (...) część spadku. Podała także, iż w skład spadku wchodzi: niezabudowane nieruchomości położone w M. oznaczone jako działki nr (...)objęte księgą wieczystą nr (...)o wartości 121 600 zł, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w M. przy (...)o wartości 155 000 zł, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w M. przy (...)w M. o wartości 113 400 zł, prawo własności lokalu położonego w K. przy ul. (...)o wartości 54 300 zł oraz środki pieniężne w łącznej kwocie 38079 zł zgromadzone na rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym oraz na rachunku lokat terminowych. Powódka podniosła, że pismem z 5 listopada 2013 roku wezwała pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

W odpowiedzi na pozew pozwany J. Z. wskazał, że nie kwestionuje co do zasady roszczenia dochodzonego pozwem, lecz jedynie jego wysokość. W uzasadnieniu podał, że przed Sądem Okręgowym w K. pod sygn. akt I C 1240/11 toczy się postępowanie w przedmiocie zapisu dokonanego przez spadkodawczynię A. P.. Podniósł, że w przypadku uznania

powyższego powództwa dotyczącego zapisu, zmniejszy się substrat będący podstawą do obliczenia należnego powódce zachowku. Pozwany wskazał również, iż wartości stanowiące podstawę wyliczenia zachowku (wyceny składników majątkowych spadku po A. P. dokonane w toku postępowania o dział spadku po ww.) uległy zdezaktualizowaniu.

W piśmie procesowym z dnia 4 sierpnia 2014 roku pozwany zmienił swoje stanowisko w sprawie w ten sposób, że wniósł o ustalenie wartości majątku spadkowego zgodnie z opiniami biegłych, sporządzonymi w toku postępowania o dział spadku po A. P., gdyż nie odbiegają one od bieżących wartości.

Sąd ustalił stan faktyczny:

Prawomocnym postanowieniem z dnia 31 października 2013 roku wydanym w sprawie sygn. akt II Ca 389/13 Sąd Okręgowy w Ś. stwierdził, że spadek po A. P. zmarłej dnia na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 8 lipca 2004 roku nabyli wnuk J. Z. w (...) części i wnuk A. T. w (...) części.

/dowód: postanowienie z dnia 31 października 2013 roku zawarte w aktach Sądu Okręgowego w Świdnicy o sygn. akt II Ca 389/13/

Powódka jest córką W. T. - syna spadkodawczyni A. P..

/dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa B. Z. zawarty w aktach Sądu Rejonowego w Kłodzku o sygn. akt I Ns 621/09/

W. T. zmarł przed otwarciem spadku po A. P..

/bezsporne/

Przed Sądem Rejonowym w M. (pod sygn. akt I Ns 897/10) toczy się postępowanie o dział spadku po A. P..

/dowód: wniosek zawarty w aktach Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt I Ns 897/10/

Spadkodawczyni A. P. była użytkownikiem wieczystym nieruchomości lokalowej położonej w K. przy ul. (...) o wartości 54 330 zł, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...). Ponadto posiadała własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego w M. na Osiedlu (...), dla którego Sąd Rejonowy w M. prowadzi księgę wieczystą (...) o wartości 155 000 zł, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w M. przy (...) o wartości 113 400 zł oraz niezabudowane nieruchomości położone w M., oznaczone jako działki nr (...), objęte księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w M. (...) o łącznej wartości 121 600 zł.

/dowód: operat szacunkowy z 2 lipca 2010 roku, operaty szacunkowe z 8 czerwca 2010 roku, operat szacunkowy z 9 czerwca 2010 roku zawarte w aktach Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt I C 897/10/

W chwili śmierci spadkodawczyni A. P. posiadała środki pieniężne w łącznej kwocie 38079 zł, w tym na rachunku (...) w (...) Banku (...) S.A. Oddział w M. w kwocie 3 380,12 zł oraz na rachunkach lokat terminowych w kwocie 33 470,83 zł.

/dowód: zaświadczenie z (...) Bank S.A. Oddział w M. z 12.07.2010 r. zawarte w aktach Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt I C 897/10/

Pismem z dnia 5 listopada 2013 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty należnego jej zachowku po spadkodawczyni A. P. w terminie 14 dni.

/dowód: pismo z 5 listopada 2013 roku wraz z potwierdzeniem doręczenia, k. 19/

Pozwany J. Z. złożył do Sądu Okręgowego w (...) pozew przeciwko E. Z., A. T. i B. Z. wniósł o zobowiązanie wyżej wymienionych pozwanych do złożenia oświadczenia woli, którego treścią będzie przeniesienie na jego rzecz

spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego na (...) w M., a nadto zasądzenie na jego rzecz solidarnie od pozwanych kwoty 24 986 zł z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2014 roku wydanym w sprawie sygn. akt I C 1240/11 Sąd Okręgowy w (...) oddalił powyższe powództwo.

/ **dowód:** wyrok Sądu Okręgowego w (...) z 16 grudnia 2014 roku wydany w sprawie sygn. akt I C 1240/11 wraz z uzasadnieniem, k. 94 – 98/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 991 § 1 kc zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachowek). Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia (art. 991 § 2 kc).

Instytucja zachowku służy do ochrony interesów osób najbliższych spadkodawcy przed skutkami dokonanych przez niego rozrządzeń w ramach przysługującej mu swobody testowania oraz poczynionych za życia darowizn.

Powódka wykazała konieczne przesłanki do ustalenia jej uprawnień do zachowku, a w szczególności wykazała, że jest córką zmarłego przed otwarciem spadku W. T.– zmarłego syna spadkodawczyni A. P., a zatem należy do kręgu spadkobierców ustawowych po spadkodawczyni i jako spadkobierca ustawy dziedziczyłaby w udziale wynoszącym (...).

Bezspornym jest, że w skład spadku po spadkodawczyni A. P. wchodzi: użytkowanie wieczyste nieruchomości lokalowej położonej w K. przy ul. (...) o wartości 54 330 zł, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...), własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego w M. na Osiedlu (...) nr (...), dla którego Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...) o wartości 155 0000 zł, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w M. na (...) o wartości 113 400 zł, niezabudowane nieruchomości położone w M., oznaczone jako działki nr (...), objęte księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w (...) (...) o łącznej wartości 121 600 zł, jak również środki pieniężne w łącznej kwocie 38079 zł, w tym zgromadzone na rachunku (...) w (...) Banku (...) S.A. Oddział w M. w kwocie 3 380,12 zł i na rachunku lokat terminowych w wysokości 33 470,83 zł, a prowadzonym przez (...) Bank S.A. w M.. Dodać przy tym należy, iż w toku procesu zarówno powód, jak i pozwany nie kwestionowali składu masy spadkowej i wartości poszczególnych nieruchomości ustalonych w toku postępowania działowego toczącego się przed Sądem Rejonowym w M. pod sygn. akt I Ns 897/10.

Wobec powyższego powódce przysługiwało prawo do zachowku po zmarłej babci A. P., na podstawie art. 991 § 1 kc. W przedmiotowej sprawie udział powódki w spadku wynosiłby 1/4 w przypadku dziedziczenia na podstawie ustawy. Zatem należny powódce zachowek wynosi połowę wartości jej ustawowego udziału spadkowego ($1/2 \times 1/4 = 1/8$), a przez powstały ułamek przemnożono następnie wartość substratu zachowku (482 409 zł), na który składa się czysta wartość spadku.

Wobec powyższego orzeczono, na podstawie art. 991 § 1 kc, jak w punkcie I wyroku. Dodać przy tym należy, że postępowanie o dział spadku po A. P., toczące się przed Sądem Rejonowym w M. nie zostało jeszcze zakończone, a więc jej spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe.

Odsetki od kwoty 60.301zł zasądzono, zgodnie z żądaniem pozwu, od dnia 22 listopada 2013 roku. Poza sporem było, że pismem z dnia 5 listopada 2013 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty należnego jej zachowku po spadkodawczyni A. P. w terminie 14 dni oraz to, że pozwany odebrał to pismo 7 listopada 2013 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461) i § 2 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 23 października 2007 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania (...), biorąc pod uwagę to, że powództwo zostało uwzględnione w całości. Powyższe koszty obejmują kwotę 3 016 zł tytułem opłaty od pozwu, kwotę 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, kwotę 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, kwotę 1036,39 zł tytułem kosztów przejazdu pełnomocnika powódki na trasie M. –K.-M. na rozprawy wyznaczone na dzień 6 maja 2015 roku i 24 czerwca 2015 roku oraz kwotę 117,20 zł tytułem opłat za autostrady związanych z ww. przejazdami. Ponadto Sąd ustalając koszty procesu należne powódce uznał, że odległość pomiędzy M. a K. wynosi 310 km (liczona od siedziby kancelarii pełnomocnika powoda do siedziby tutejszego Sądu), a nie jak wskazał pełnomocnik powódki 330 km (co spowodowało obniżenie zgłoszonych kosztów związanych z przejazdem do tut. Sądu o 66,87 zł). Sąd nie przyznał również powódce kwoty 46,20 zł z tytułu zwrotu „opłaty korespondencji albowiem powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wykazała jakie wydatki składają się na ww. kwotę i kiedy zostały poniesione.